

wybrzeża Spitsbergenu. Wyrażamy podziękowanie gubernatorowi Svalbardu za akceptację naszej Wyprawy i dostarczanie poczty.

Wyniki badań Wyprawy zostały częściowo przedstawione w czasie IV Seminarium Polarnego w Toruniu (26 IX 1991 r) i opublikowane w specjalnym tomie w roku 1993.

Krzysztof Birkenmajer

Polska Akademia Nauk

Instytut Nauk Geologicznych

31-002 Kraków, ul. Senacka 3

BADANIA GEOLOGICZNE W CZASIE XII BRAZYLIJSKIEJ WYPRAWY ANTARKTYCZNEJ (1993/1994)

W dniach od 9 stycznia do 23 lutego 1994 r. brałem udział w XII Brazylijskiej Wyprawie Naukowej do Zachodniej Antarktyki, wchodząc w skład 5-osobowego zespołu realizującego brazylijski geologiczny projekt antarktyczny (PROANTAR Nr 1434) na Wyspie Króla Jerzego w archipelagu Szetlandów Południowych.

Przeprowadziliśmy badania geologiczne w trzech obszarach Wyspy Króla Jerzego: (1) Cape Melville – Melville Peninsula; (2) Low Head – Chopin Ridge – Lions Cove; (3) Three Sisters Point. Obiektem badań były trzeciorzędowe utwory osadowe morskie i kontynentalne oraz towarzyszące im wulkanyty, które powstały w czasie zlodowaceń trzeciorzędowych Antarktydy Zachodniej.

1. W rejonie Cape Melville – Melville Peninsula przeprowadzono uzupełniające badania geologiczne w zakresie warunków tworzenia się i następstwa osadów glacialno-morskich zlodowacenia Melville'a (dolny miocen), zwłaszcza u podnóża północnego klifu oraz na równi szczytowej półwyspu. Pobrano także próby do datowania radiometrycznego (Ar/Ar) z bazaltów formacji Sherratt Bay podścielających formacje Destruction Bay (tufogeniczne utwory morskie) i Cape Melville (utwory glacialno-morskie) oraz z dajek andezytowych grupy Cape Syrezoł, które przecinają wszystkie wymienione formacje grupy Moby Dick.

2. W rejonie Low Head – Chopin Ridge – Lions Cove, obszarze typowym występowania grupy Chopin Ridge i jej formacji, specjalną uwagę poświęcono badaniom szczegółowego następstwa osadów glacialnych (diamiktytów/tilitów – ogniwo Krakowiak Glacier) i glacialno-morskich zlodowacenia Polonez (ogniwa: Low Head, Sikława i Oberek, formacja Polonez Cove, dolny oligocen), jak też problemom niezgodności kątowych i erozyjnych, jakie w tej sukcesji występują. Ponadto pobrano próby do datowania radiometrycznego (Ar/Ar) z law

bazaltowych w obrębie ogniwa Low Head, z porfirytów formacji Boy Point (nadległej w stosunku do formacji Polonez Cove), jak też z dajki andezytowej (Cape Syrezol Group) przecinającej grupę Chopin Ridge.

3. Przeprowadzono szczegółowe obserwacje w zakresie rozprzestrzenienia, litologii i struktury diamiktytu/tillitu (ogniwo Krakowiak Glacier formacji Polonez Cove). Szczególną uwagę poświęcono strukturom typu „roches moutonnées” i rysom glacialnym na andezytowym podłożu diamiktytu (formacja Mazurek Point). Z law andezytowych pobrano próbę do datowania radiometrycznego (Ar/Ar).

Jerzy Perejma

Uniwersytet Wrocławski
Instytut Geograficzny
50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 1

BADANIA KLIMATYCZNO-GLACJOLOGICZNE UNIwersYTETU WROCLAWSKIEGO W OBSZARACH POLARNYCH

W dniach 7–8 listopada 1994 roku odbyło się w Radzikowie koło Warszawy sympozjum „Współczesne badania klimatologiczne w kraju i za granicą”. Organizatorem sympozjum był Zakład Klimatologii Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, który jednocześnie obchodził czterdziestolecie działalności. Polarne badania klimatologiczne Uniwersytetu Wrocławskiego zostały zaprezentowane w formie sprawozdania w zarysie historycznym.

Badania Zakładu Meteorologii i Klimatologii Uniwersytetu Wrocławskiego w obszarach polarnych zapoczątkowały się udziałem w pierwszej powojennej polskiej wyprawie na Spitsbergen w Międzynarodowym Roku Geofizycznym 1957/58. Grupa glaciologiczna utworzona przez ówczesnego kierownika Zakładu prof. Aleksandra Kosibę prowadziła badania na lodowcach północnego obrzeżenia fiordu Hornsund, koncentrując prace w Stacji Glaciologicznej na polu firnowym lodowca Werenskiolda. Badania w zakresie hipsometrii lodowców, ich dynamiki i powiązań z warunkami klimatycznymi były realizowane przez cały okres Międzynarodowej Współpracy Geofizycznej 1958–60. Oprócz prof. A. Kosiby brali w nich udział S. Baranowski, T. Górski, J. Rdułtowski, S. Reichhart, J. Romer, S. Warzecha, G. Wójcik. Najważniejsze rezultaty tego okresu badań na Spitsbergenie zawarte są w pracy A. Kosiby „Some of results of glaciological investigations in SW–Spitsbergen” oraz S. Baranowskiego „Thermal conditions of the periglacial tundra, SW Spitsbergen”. Następnie w 1962 roku S. Baranowski był uczestnikiem wyprawy angielskiej w ten sam obszar Spitsbergenu. W 1970